

Timo Vornanen tv

Toimenpidealoite vastikkeettoman sosiaaliturvan väärinkäytön estämisestä

Eduskunnalle

Tilastotietojen mukaan yksityishenkilöiden tekemät rahalähetykset Suomesta ulkomaille ovat kasvaneet 2000-luvulla moninkertaisiksi. Kyse on sadoista miljoonista euroista, jotka virtaavat vuosittain pois Suomesta. Vaikka osa tästä rahavirrasta muodostuu työllistyneiden henkilöiden palkkatuloistaan lähettämistä avustuksista, rahavirtojen huomattava kasvu herättää perustellun kysymyksen siitä, kuinka suuri osa summasta on tosiasiallisesti peräisin Suomen valtion maksamista vastikkeettomista sosiaalietuuksista.

Suomalaisen sosiaaliturvan ensisijainen tarkoitus on turvata ihmisen välttämätön toimeentulo ja asuminen Suomessa. Kun verovaroin rahoitettuja tukia siirretään ulkomaille, ne poistuvat Suomen talouden kierrosta. Tällöin tuet eivät palaudu kulutuksen kautta suomalaiseen yhteiskuntaan, joten ne eivät tue kotimaisia yrityksiä eivätkä kerrytä arvonlisäverotuloja, joilla hyvinvointiyhteiskunnan palveluita rahoitetaan. Jokaisella on oikeus päättää itse ansaitsemiensa palkkatulojen käytöstä, mutta verovaroista maksetut tuet tulee käyttää henkilön elämiseen siinä maassa, joka tuet myöntää, ja sen henkilön hyväksi, jolle tuet on myönnetty. Yhteiskuntamme etu ei ole se, että verovaroista kustannettuja tukirahojä lähetetään maastamme ulos.

Nykyinen järjestelmä, jossa sosiaalietuudet maksetaan saajan tilille vapaasti käytettävänä käteisenä rahana, mahdollistaa tukien väärinkäytön ja varojen siirtämisen pois Suomesta rahanvälityspalveluiden kautta. Tämän ilmiön torjumiseksi ja verovarojen kotimaisen kulutuksen varmistamiseksi tulisi harkita siirtymistä järjestelmään, jossa toimeentuloa turvaavat etuudet maksettaisiin käteisen sijaan maksusitoumuksina tai erillisillä maksukorteilla (ns. ostokortit). Nämä maksuvälineet kelpaisivat vain välttämättömiin hankintoihin Suomessa, mikä vaikeuttaisi tukien hyödyntämistä ulkomailla. Tämä muutos olisi perusteltua kohdistaa erityisesti niihin etuudensaajiin, jotka eivät ole Suomen kansalaisia tai jotka eivät ole kiinnittyneet työelämään.

Suomalaisen sosiaaliturvan tulee olla turvaverkko Suomessa asumista varten, ei automaatti, jolla rahoitetaan elämää tai sukulaisten toimeentuloa toisessa valtiossa. Tukijärjestelmän on kannustettava työntekoon, ja rahaliikenteen rajaaminen Suomeen on yksi keino purkaa passivoivia kannustinloukkuja.

Koko tukijärjestelmä tulisi läpivalaista ja tehdä sen väärinkäyttämistä mahdollisimman vaikeaa. Järjestelmän uudistaminen onärkevintä aloittaa siitä, että verovaroin kustannettujen tukirahojen ulkomaille siirto estetään mahdollisimman tehokkaasti. Tällaisten väärinkäytösten estä-

Toimenpidealoite TPA 70/2025 vp

minen on vastuullista politiikkaa ja yhteiskuntamme edun mukaista, koska ulkomaille siirrettävän tukirahat eivät millään tavoin edes välillisesti hyödytä Suomen taloutta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lainsäädännön uudistamiseksi siten, että toimeentuloa turvaavat vastikkeettomat etuudet maksetaan käteisen sijaan maksukortilla, -sitoumuksella tai vastaavalla muulla tavalla, joka mahdollisimman tehokkaasti rajoittaa etuuden käytön ainoastaan Suomen alueelle.

Helsingissä 10.12.2025

Timo Vornanen tv